

Sygn. akt II C 190/15

1) WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Artur Żymelka

Protokolant: Elwira Dembińska - Kołodziejczyk

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2016 r. w Rybniku

sprawy z powództwa K. B. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa – Prokuraturze Rejonowej w Rybniku, Sądowi Rejonowemu w Rybniku i Sądowi Okręgowemu w Gliwicach

o zapłatę

1) umarza postępowanie ponad kwotę 97.667,79 zł;

2) oddala powództwo w pozostałej części;

3) zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) z tytułu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II C 190/15

UZASADNIENIE

Powódka K. B. (1) w pozwie wniesionym do Sądu Okręgowego w Gliwicach w dniu 30 kwietnia 2015 r. zgłosiła żądanie zapłaty na jej rzecz od Skarbu Państwa za działania:

- Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w R. 100.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, 2.667,79 zł z tytułu odszkodowania za szkodę oraz 100.000 zł z tytułu odszkodowania za naruszenie dóbr osobistych,
- Prokuratury Rejonowej w Rybniku 100.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, 2.000 zł z tytułu odszkodowania za szkodę oraz 100.000 zł z tytułu odszkodowania za naruszenie dóbr osobistych,
- Sądu Rejonowego w Rybniku 100.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, 1.000 zł z tytułu odszkodowania za szkodę oraz 100.000 zł z tytułu odszkodowania za naruszenie dóbr osobistych,
- Sądu Okręgowego w Rybniku 100.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, 1.000 zł z tytułu odszkodowania za szkodę oraz 100.000 zł z tytułu odszkodowania za naruszenie dóbr osobistych,
- Starostwa Powiatowego w R. 100.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, 1.000 zł z tytułu odszkodowania za szkodę oraz 100.000 zł z tytułu odszkodowania za naruszenie dóbr osobistych.

W uzasadnieniu żądania powódka podała, że w/w jednostki Skarbu Państwa wykonując władzę publiczną zgodnie z prawem wyrządziły jej krzywdę przez doprowadzenie do utraty dobrego imienia w środowisku pracy wśród kolegów i przełożonych, utraty trzech miesięcy do wysługi emerytalnej, braku możliwości awansu w okresie od 31 marca 2011 r. do 20 lutego 2013 r. oraz rozstroju zdrowia psychicznego. Nadto w/w jednostki wykonując władzę publiczną wyrządziły jej szkodę w postaci utraty przez nią połowy uposażenia za trzy miesiące, utraty 1/4 nagrody rocznej za 2011 r., pozbawienia możliwości uzyskania nagród uznaniowych w okresie od 31 marca 2011 r. do 20 lutego 2013 r. oraz opóźnienia w wypłacie równoważnika mundurowego w 2011 r.

Pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, a w zakresie kosztów zastępstwa procesowego zasądzenie ich na rzecz Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany Skarb Państwa podniósł zarzut braku legitymacji procesowej biernej w zakresie, w jakim powódka jego odpowiedzialności upatrywała w działalności Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w R. i Starostwa Powiatowego w R., przedawnienia dochodzonych roszczeń w zakresie, w jakim powódka wywodzi jej żądanie z działań/zaniechań wymienionych w pozwie jednostek mających miejsce przed dniem 30 marca 2012 r., tj. 3 lata wstecz od dnia złożenia pozwu. Z ostrożności procesowej pozwany zarzucił także brak wykazania przez powódkę przesłanek odpowiedzialności deliktowej. Wskazał, że ustalenia wydanego przeciwko powódce w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przez powódkę przestępstwa z art. 90 ustawy Prawo Budowlane wiążą Sąd orzekający w niniejszej sprawie. Ponadto pozwany zarzucił, że roszczenie powódki o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę jest bezpodstawne zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwany stwierdził, że roszczenie o zadośćuczynienie w zakresie, w jakim powódka wywodzi krzywdę z utraty dobrego imienia w środowisku pracy oraz rozstroju zdrowia psychicznego nie zostały wykazane. Nadto powódka nie wykazała żadnych szczególnych okoliczności, które mogłyby uzasadniać jej roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia na podstawie art. 417² k.c. Pozwany zarzucił, że sam fakt poniesienia przez powódkę określonych konsekwencji służbowych w związku z toczącym się przeciwko niej postępowaniem karnym i wydaniem wyroku skazującego nie stanowi o istnieniu względów słuszności. Ponadto dyspozycja przepisu art. 417² k.c. przewidującego naprawienie szkody na zasadzie słuszności nie obejmuje przypadków szkody na mieniu.

Na ostatniej rozprawie powódka zmieniła swoje stanowisko w ten sposób, że ostatecznie wniosła o zasądzenie na jej rzecz od Skarbu Państwa kwoty 90.000 zł z tytułu zadośćuczynienia, wskazując, że na tę sumę składa się zadośćuczynienie w wysokości 30.000 zł w związku z działaniem Prokuratury Rejonowej w Rybniku, 30.000 zł w związku z działaniem Sądu Rejonowego w Rybniku oraz 30.000 zł w związku z działaniem Sądu Okręgowego w Gliwicach, a nadto zasądzenie na jej rzecz od Skarbu Państwa kwoty 7.667,79 zł z tytułu odszkodowania za działanie w/w jednostek Skarbu Państwa, a także zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

W pozostałej części cofnęła pozew wobec Skarbu Państwa ze zrzeczeniem się roszczenia w stosunku do tego pozwanego.

Jednocześnie powódka oświadczyła, że zgłasza odrębne żądania zapłaty odszkodowania i zadośćuczynienia wobec Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego i Starostwa Powiatowego.

Z uwagi na to, że było to nowe, samodzielne żądanie, które nie zostało skierowane przeciwko występującemu w sprawie w charakterze pozwanego Skarbowi Państwa, w tym zakresie Sąd wyłączył to nowe żądanie powódki do odrębnego rozpoznania.

Pozwany Skarb Państwa – zastępowany w procesie przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, w związku z ostatecznym stanowiskiem powódki wniósł o umorzenie postępowania w zakresie, w jakim powódka cofnęła wobec niego pozew i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, a w pozostałym zakresie o oddalenie powództwa i również zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka K. B. (1) wraz z małoletnim synem mieszka z ojcem K. B. (2) w domu jednorodzinnym położonym w S. przy ul. (...), który stanowi jego własności. Powódka jest funkcjonariuszem Straży Granicznej w stopniu kapitana. Pracuje jako specjalista – kontroler zespołu do spraw migracji w Grupie do spraw Cudzoziemców w P. Straży Granicznej kategorii II w R.. Nadto prowadzi działalność gospodarczą w zakresie udzielania korepetycji i wykonywania tłumaczeń. W 2010 r. zaciągnęła kredyt hipoteczny na zakup dwóch działek budowlanych położonych blisko domu rodziców, którego rata wynosiła około 1.500 zł.

W dniu 28 października 2010 r. do Starostwa Powiatowego w R. wpłynęło pismo zamieszkałego na sąsiedniej posesji K. W., właściciela działki nr (...) w S. przy ul. (...), który podniósł, że K. B. (2) prowadzi na swojej posesji roboty przy odwodnieniu swego budynku mieszkalnego i wniósł o wyjaśnienie czy uzyskał on stosowne pozwolenia. Postanowieniem z 30 listopada 2010 r. Starosta (...) przekazał powyższe pismo Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w R. do rozpatrzenia według właściwości. W trakcie kontroli przeprowadzonej w dniu 6 grudnia 2010 r. inspektor Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego P. S. stwierdził, że wokół budynku mieszkalnego wykonywany jest drenaż opaskowy, jednak z uwagi na warunki zimowe roboty przerwano. Z tego samego powodu nie można było precyzyjnie ustalić wykonanego już zakresu robót. Roboty były wykonywane przez (...) firma remontowo-budowlana Z. K.. W toku dalszych czynności ustalono bezspornie, że inwestorem tych robót jest powódka oraz że roboty rozpoczęto z naruszeniem przepisu art. 30 ust. 1 pkt 1 i art. 28 ustawy Prawo budowlane. Wszczęto postępowanie administracyjne nr NB 7141/44/2010. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w R. A. T. zawiadomił prokuraturę o popełnieniu przez powódkę występku. Prokuratora Rejonowa w Rybniku wszczęła postępowanie pod sygn. akt 1 Ds. 138/11. W dniu 18 lutego 2011 r. przedstawiono powódce zarzuty.

Powódka podjęła leczenie psychiatryczne, odbyła wizyty u psychiatry w następujących dniach: 9 marca 2011 r., 28 kwietnia 2011 r., 19 kwietnia 2012 r. i 15 listopada 2012 r. Rozpoznano u niej zaburzenia adaptacyjne – reakcja sytuacyjna. Wcześniej nie leczyla się psychiatrycznie.

Postępowanie administracyjne zakończyło się w dniu 22 marca 2011 r. wydaniem decyzji nr (...) przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o umorzeniu postępowania.

W dniu 31 marca 2011 r. wpłynęło do (...) Oddziału Straży Granicznej zawiadomienie z Prokuratury Rejonowej w Rybniku o przedstawieniu zarzutów powódce. Decyzją nr (...) Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej w R. z dnia 31 marca 2011 r. powódka została zawieszona w obowiązkach służbowych na okres od 1 kwietnia 2011 r. do 1 lipca 2011 r. Tego samego dnia postanowieniem nr (...) Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej w R. wszczął wobec powódki postępowanie dyscyplinarne, zarzucając, że w dniu 18 lutego 2011 r. przedstawiono jej zarzut o czyn z art. 90 ustawy Prawo budowlane oraz że nie poinformowała niezwłocznie przełożonego w sprawach osobowych o wszczęciu przeciwko niej postępowania karnego, czym naruszyła dyscyplinę służbową. Postanowieniem nr (...) Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej z dnia 31 marca 2011 r. przedmiotowe postępowanie dyscyplinarne zostało zawieszone do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego. Powódka przez trzy miesiące otrzymywała połowę wynagrodzenia. W dniu 1 kwietnia 2011 r. dostała wynagrodzenie w wysokości 955,52 zł, rata kredytu hipotecznego oraz rata pożyczki z zakładu pracy wynoszące 800 zł, przewyższyły wysokość wypłaconego jej wynagrodzenia. Zwróciła się do zakładu pracy o zawieszenie spłaty pożyczki. Uwzględniono jej wniosek. W maju dostała połowę nominalnego wynagrodzenia, tj. kwotę 1.755,52 zł, którą przeznaczyła na spłatę kredytu hipotecznego. W tym czasie razem z synem pozostawała na utrzymaniu rodziców. Miała pozwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej, ale jej nie prowadziła, ponieważ musiałaby ponosić dodatkowe opłaty, na które nie miała środków finansowych. Zgodnie z decyzją Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej nr 4/11 z dnia 13 kwietnia 2011 r. zawieszono względem powódki wypłatę równoważnika pieniężnego w zamian za przedmioty umundurowania niewydane w naturze za 2011 r., do czasu ukończenia toczącego się postępowania karnego. Decyzją Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej nr 16/201 z dnia 11 lipca 2011 r. wznowiono względem powódki wypłatę równoważnika pieniężnego w zamian za przedmioty umundurowania niewydane w naturze za 2011 r. w kwocie 2.062,44 zł. Zgodnie z rozkazem personalnym

Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej nr 63 z 24 stycznia 2012 r. nie przyznano powódce nagrody rocznej za 2011 r., do czasu zakończenia postępowania dyscyplinarnego.

Sąd Rejonowy w Rybniku wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2012 r., wydanym pod sygn. akt III K 271/11, warunkowo umorzył na okres próby wynoszący jeden rok postępowanie karne przeciwko oskarżonej K. B. (1) o czyn polegający na tym, że w miesiącu grudniu w S., bez wymaganego przepisami zgłoszenia zamiaru wykonywania robót budowlanych, będąc inwestorem, wykonywała roboty budowlane związane z drenażem opaskowym budynku mieszkalnego położonego na terenie działki o numerze (...) przy ul. (...) oraz remontem izolacji ścian tego budynku, tj. o czyn z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane oraz orzekł od oskarżonej świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i obciążył oskarżoną na rzecz Skarbu Państwa kosztami sądowymi w kwocie 150 zł. Powódka wniosła apelację od powyższego wyroku. Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 29 października 2012 r. (sygn. akt V Ka 479/12) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną. Postępowanie karne przeciwko powódce było poddane badaniu przez Prokuraturę Generalną, która nie dopatrzyła się w nim uchybień.

W Prokuraturze Rejonowej w Rybniku prowadzone były również postępowania zawiadomień powódki o sygnaturze akt 1 Ds. 302/11 oraz 2 Ds.16616/12. Postępowanie w sprawie o sygn. akt 1 Ds. 302/11 zostało zainicjowane zawiadomieniem powódki o kierowaniu fałszywych oskarżeń pod jej adresem w kontekście popełnienia przestępstwa z art. 90 ustawy Prawo budowlane, skutkiem czego została uznana za podejrzaną w sprawie o sygn. akt 1 Ds. 138/11. Po przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego w dniu 11 marca 2011 r. wydano postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia wobec braku znamion czynu zabronionego. Na skutek zażalenia powódki Sąd Rejonowy w Rybniku postanowieniem z dnia 19 lipca 2011 r. utrzymał w mocy postanowienie z dnia 11 marca 2011 r. Sprawa o sygn. akt 2 Ds. 1616/12 została zainicjowana zawiadomieniem powódki o zaniechaniu zawiadomienia organów ścigania przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w R. A. T. o samowoli budowlanej dokonanej przez K. i K. W. oraz składaniu fałszywych zeznań przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w R. A. T. przed Sądem Rejonowym w Rybniku w sprawie III K 271/11. Po przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego Prokurator Prokuratury Rejonowej w Rybniku w dniu 27 listopada 2012 r. wydał postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa – w części dotyczącej niedopełnienia obowiązków przez A. T. poprzez niezgłoszenie w dniu 2 lutego 2004 r. i w dniu 9 czerwca 2006 r. organom ścigania ujawnionych przypadków samowoli budowlanej u K. i K. W., tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k., wobec stwierdzenia przedawnienia karalności czynów, a w pozostałej części wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego. Sąd Rejonowy w Rybniku nie uwzględnił zażalenia powódki i utrzymał w mocy postanowienie z dnia 27 listopada 2012 r. w części dotyczącej niedopełnienia obowiązków przez A. T., a w pozostałym zakresie zażalenie pozostawił bez rozpoznania jako wniesione przez osobę nieuprawnioną.

W dniu 15 czerwca 2012 r. powódka zgłosiła swoją kandydaturę na stanowisko rzecznika prasowego (...) Oddziału Straży Granicznej, która została rozpatrzona negatywnie.

Postępowanie dyscyplinarne wobec powódki zakończyło się w dniu 20 lutego 2013 r. uznaniem ją za winną zarzucanych jej czynów i odstąpieniem od wymierzenia kary dyscyplinarnej.

W dniu 16 kwietnia 2013 r. powódka ponownie zgłosiła swoją kandydaturę na stanowisko rzecznika prasowego (...) Oddziału Straży Granicznej, która również została rozpatrzona negatywnie.

Sąd ustalił przedstawiony stan faktyczny w oparciu o: decyzję nr (...) Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej z dnia 31 marca 2011 r. k. 5, postanowienie nr (...) Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej z dnia 31 marca 2011 r. k. 6, pisma powódki do zarządu pracowniczej kasy zapomogowo-pożyczkowej przy (...) Oddziale Straży Granicznej w R. z dnia 1 kwietnia 2011 r. k. 7, rozkaz personalny Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej nr 63 z dnia 24 stycznia 2012 r. k. 8, orzeczenie dyscyplinarne Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej nr (...) z dnia 20 lutego 2013 r. k. 9-10, rozkaz personalny Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej nr 840 z dnia 11 marca 2013 r. k. 11, pismo naczelnika Wydziału Kadr i (...) Oddziału Straży Granicznej z dnia 12 marca 2013 r. k. 12, decyzję Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej nr 4/11 z dnia 13 kwietnia 2011 r. k. 13, decyzję Komendanta (...)

Oddziału Straży Granicznej nr (...) z dnia 11 lipca 2011 r. k. 14, zaświadczenie o wynagrodzeniu powódki z dnia 5 maja 2011 r. k. 15, pismo Prokuratury Generalnej z dnia 16 stycznia 2013 r. k. 16-18, pismo powódki do Starostwa Powiatowego w R. z dnia 31 lipca 2010 r. k. 19, pismo Starostwa Powiatowego w R. z dnia 7 września 2011 r. k. 20-21, decyzję Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego nr 37/11 z dnia 22 marca 2011 r. k. 22-25, wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 5 kwietnia 2012 r. wydany w sprawie sygn. akt III K 271/11 wraz z uzasadnieniem k. 26-31, wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 29 października 2012 r. wydany w sprawie sygn. akt V Ka 479/12 wraz z uzasadnieniem k. 32-33, zaświadczenie psychiatry z dnia 21 grudnia 2011 r. wraz z dokumentacją medyczną k. 34-35, pismo Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej z 12 października 2012 r. k. 36, wyciąg z rachunku bankowego oraz pasków wynagrodzeń k. 208-213, 223-227, pismo powódki do Prokuratury Rejonowej w Rybniku z 31 marca 2011 r. k. 187, pismo powódki do Sądu Rejonowego w Rybniku z 31 marca 2011 r. k. 191, pismo K. W. do Starostwa Powiatowego w R. z 27 listopada 2009 r. k. 192, pismo powódki do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w R. z 31 marca 2011 r. k. 195, pismo Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w R. do powódki z dnia 6 kwietnia 2011 r. k. 196, pismo powódki do Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej w R. z 15 czerwca 2012 r. k. 204, pismo Naczelnika Wydziału Kadr i (...) do powódki z 26 czerwca 2012 r. k. 205, pismo powódki do Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej w R. z 16 kwietnia 2013 r. k. 206, pismo Naczelnika Wydziału Kadr i (...) do powódki z 8 maja 2013 r. k. 207, inwentaryzację budowlaną z 27 stycznia 2011 r. k.185, opinię techniczną z 10 lutego 2011 r. k.184, dokumentację medyczną powódki k. 220-222, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa k.118,123, postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia i śledztw k.119-120,124-130, postanowienia Sądu Rejonowego w Rybniku nieuwzględniających zażaleń powódki na w/w postanowienia k.121-122, 131-133, rozpytanie w Prokuraturze Rejonowej w Rybniku z dnia 26 listopada 2012 k.199-203 oraz zeznania powódki na rozprawie w dniu 23 września 2016 r.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Stosownie natomiast do art. 417¹ § 2 k.c. jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

Za częściowo uzasadniony należało uznać podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia. Powódka wniosła pozew w niniejszej sprawie w dniu 30 kwietnia 2015 r. W tym dniu nadała ona bowiem pozew w Urzędzie Pocztowym (k. 37), a stosownie do art. 165 § 2 k.p.c. oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Powódka wywodzi dochodzone roszczenia majątkowe z zarzucanego pozwanemu czynu niedozwolonego, a tymczasem zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Skoro powódka następstwa zarzucanego pozwanemu niezgodnego z prawem działania jego organów upatrywała m.in. w narażeniu jej na utratę dobrego imienia w środowisku pracy wśród kolegów i przełożonych, utracie trzech miesięcy do wysługi emerytalnej, braku możliwości awansu, rozstroju zdrowia psychicznego, utracie przez nią połowy uposażenia za trzy miesiące, utraty ¼ nagrody rocznej, pozbawienia możliwości uzyskania nagród uznaniowych oraz opóźnienia w wypłacie równoważnika mundurowego w 2011 r., to dowiedziała się zarówno o szkodzie, jak również osobie obowiązanej w odniesieniu do działania Prokuratury i Sądu Rejonowego w okresie, w którym nastąpiło przedawnienie, skoro wyrok Sądu Rejonowego wydany został w dniu 5 kwietnia 2012 r., a zatem wcześniej niż w okresie trzech lat poprzedzających wniesienie pozwu w niniejszej

sprawie. Tymczasem stosownie do art. 117 k.c. roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (§ 1) i po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne (§ 2). W rozpoznawanej sprawie pozwany nie zrzekł się korzystania z zarzutu przedawnienia. Okoliczności sprawy nie dały także podstaw do przyjęcia, że podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia stanowi nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 k.c. Gdyby zatem powódce przysługiwało roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowania, to w przedstawionym zakresie i tak nie mogłaby go skutecznie dochodzić z uwagi na jego przedawnienia.

Co do okresu, w którym przedawnienie nie nastąpiło powództwo nie mogło zostać uwzględnione z uwagi na jego bezzasadność. Z uwagi na przedawnienie za okres wcześniejszy jedynie na marginesie wskazać można, że również co do tego okresu było ono bezzasadne. Powódka w toku rozpoznawanej sprawy nie przedstawiła orzeczenia, które stwierdzałyby niezgodność z prawem wyroków wydanych przez Sąd Rejonowy w Rybniku i Sąd Okręgowy w Gliwicach. Niezależnie od tego stwierdzić należy, że brak podstaw do kwestionowania prawidłowości tych rozstrzygnięć, a odmienne stanowisko powódki wynika z subiektywnego i nieusprawiedliwionego okolicznościami sprawy przekonania, że może domagać się od Skarbu Państwa zadośćuczynienia i odszkodowania. Co prawda wbrew zarzutowi pozwanego ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie co do popełnienia przestępstwa nie wiążą z mocy art. 11 k.p.c. sądów w postępowaniu cywilnym (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 października 1974 r., III PZP 20/74, OSNC 1975/2/17), jednakże orzeczenia te stanowią dokument urzędowy podlegający ocenie na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 stycznia 2016 r., VI ACa 351/15, LEX nr 2026217). Tymczasem zarówno z wyroku Sądu Rejonowego, jak również Sądu Okręgowego jednoznacznie wynika, że powódka dopuściła się czynu określonego w art. 90 ustawy Prawo budowlane, a również pozostałe dowody wskazują na trafność rozstrzygnięć obu sądów. Zarzuty powódki oraz jej twierdzenia były całkowicie bezpodstawne i nie dały żadnych podstaw do przyjęcia, że wydane orzeczenia były niezgodne z prawem. Podkreślić należy, że niezgodność z prawem, która stanowi podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa musi mieć elementarny i oczywisty charakter. Przemawia za tym wykładnia celowościowa, funkcjonalna i systemowa reguł odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem, mających materialną podstawę w treści art. 417¹ § 2 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2015 r., II CNP 60/14, LEX nr 1828268; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2015 r., IV CNP 9/15, LEX nr 1975844; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2015 r., III CNP 19/14, LEX nr 1809889). Jak wynikało nawet z twierdzeń powódki powołanych już w pozwie to ona była inwestorem robót budowlanych, które wymagały zgłoszenia. Powódka nie udowodniła, aby zgłosiła te roboty w wymaganym czasie i formie. Nieuzasadnione przekonanie powódki o wyrządzeniu jej krzywdy i szkody w związku z wniesieniem przeciwko niej aktu oskarżenia i uznaniem jej za winną popełnienia zarzucanego czynu nie mogły stanowić wystarczającej podstawy uwzględnienia dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia. Dla odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, jak już wyżej wskazano, koniecznym jest wykazanie działania niezgodnego z prawem, a takiego działania powódka pozwanemu nie udowodniła. Zwrócić należy uwagę na fakt, że mimo, że wobec powódki warunkowo umorzono postępowanie karne, to jednocześnie uznano, że jest winna zarzucanego jej czynu. Podstawą warunkowego umorzenia postępowania karnego był art. 66 k.k., zgodnie z którym sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Już tylko z tej przyczyny, że Sądy prawidłowo stwierdziły winę powódki za dopuszczenie się w/w czynu, to za bezzasadne należało uznać także zarzuty powódki kierowane wobec Skarbu Państwa w związku z działaniami Prokuratury. Co więcej, postępowanie przeciwko powódce było poddane badaniu przez Prokuraturę Generalną, która również nie dopatrzyła się żadnych uchybień w działaniu Prokuratury Rejonowej w Rybniku. Powódka nie wykazała zatem również, aby Prokuratura dopuściła się bezprawnych działań, które rodziłyby jej odpowiedzialność wobec powódki. Podkreślić należy, że z zawiadomieniem o popełnieniu przez powódkę czynu, co do którego Sądy wydały

wyżej wskazane wyroki, wystąpił Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w R. i obowiązkiem Prokuratury było podjęcie działania w związku ze złożonym zawiadomieniem.

Za całkowicie bezzasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 32 Konstytucji, zgodnie z którym wszyscy są wobec prawa równi, wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Wskazać przy tym należy, że powódka powołując ten zarzut w istocie przyznaje fakt popełnienia przez nią czynu, co do którego warunkowo umorzono wobec niej postępowanie, a jedynie zarzuciła, że takiego samego wyroku nie wydano przeciwko jej sąsiadom z którymi pozostaje w konflikcie, a którzy jej zdaniem mieli dopuścić się „poważniejszego” niż powódka czynu polegającego na braku pozwolenia na budowę a nie jedynie braku zgłoszenia, jak miało to miejsce w przypadku powódki. Wbrew zarzutowi powódki ta sytuacja nie może być rozpatrywana przez pryzmat naruszenia konstytucyjnej zasady równości, ponieważ nie daje ona osobie naruszającej prawo możliwości domagania się zaniechania prowadzenia przeciwko niej odpowiednich postępowań, czy też wydania wobec niej wyroku za popełniony czyn zabroniony z powołaniem, że inne osoby dopuściły się poważniejszych przestępstw. Przepisy prawa nie przewidują w takim przypadku również podstaw do uznania, że doszło do naruszenia dóbr osobistych takiej osoby określonych w art. 23 k.c. i nie przyznają jej roszczeń wynikających z naruszenia takich dóbr, w tym określonych w art. 448 k.c., zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. To, że nie zostało wszczęte postępowanie karne przeciwko innym osobom zgodnie z życzeniem powódki również nie może stanowić podstawy odpowiedzialności Skarbu Państwa wobec powódki. Zresztą wskazać należy, że o braku bezprawności w takim przypadku świadczy również to, że sądy nie działają z urzędu i nie mogły prowadzić postępowania w stosunku do wskazywanych przez powódkę jej sąsiadów w sytuacji, w której nie został wniesiony przeciwko nim akt oskarżenia. W odniesieniu do Prokuratury wskazać należy, że również do niej w odpowiednim czasie nie wpłynęło takie zawiadomienie, jakie Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego skierował w związku z czynem, którego dopuściła się powódka.

Niezależnie od bezzasadności żądań powódki z wyżej wskazanych przyczyn, na marginesie wskazać można, że wbrew jej twierdzeniom z przedłożonych przez nią dokumentów nie wynika, że doznała ona krzywdy w następstwie rzekomej utraty dobrego imienia w środowisku pracy, utraty szansy na awans lub rozstroju zdrowia. Zwrócić przy tym należy uwagę, że również takie zarzuty zostało podniesiony przez pozwanego, a w związku z tym powódka powinna była te swoje twierdzenia udowodnić stosownie do art. 6 k.c. czego jednakże nie zrobiła. Wskazać można, że w odpowiedzi na pismo powódki Naczelnik Wydziału Kadr i (...) Oddziału Straży Granicznej stwierdził m.in., że w strukturze etatowej Ś. – (...) Oddziału Straży Granicznej nie przewiduje się tworzenia biura prasowego Oddziału (k.207). Odmowa powołania powódki na stanowisko rzecznika prasowego lub funkcjonariusza pracującego w biurze prasowym Oddziału nastąpiła zatem z innych przyczyn niż podnoszone przez powódkę, a przynajmniej powódka nie udowodniła, aby było inaczej, podobnie jak nie udowodniła, że również wcześniejsza odmowa związana była z toczącym się przeciwko niej postępowaniem karnym (k.206). Powódka co prawda przedłożyła dokumentację dotyczącą zarejestrowania się przez nią w dniu 9 marca 2011 r. w (...) (k. 220), jednakże nie wynika z niej, aby doszło do pogorszenia jej stanu zdrowia w związku z działaniami Prokuratury lub Sądów, których dotyczy wniesiony w niniejszej sprawie pozew, a zatem aby zachodził adekwatny związek przyczynowy, w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., pomiędzy działaniami Prokuratury i Sądów a problemami zgłaszanymi przez powódkę. Zresztą, jak już wyżej wskazano, skoro działania Prokuratury i Sądów były zgodne z prawem, to powódka nie może skutecznie dochodzić zadośćuczynienia i odszkodowania za to, że wszczęto przeciwko niej postępowanie karne, które było wyłącznie konsekwencją jej zawinionego zachowania sprzecznego z prawem.

Roszczenia powódki nie znajdowały także oparcia w art. 417² k.c., zgodnie z którym jeżeli przez zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej została wyrządzona szkoda na osobie, poszkodowany może żądać całkowitego lub częściowego jej naprawienia oraz zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, gdy okoliczności, a zwłaszcza niezdolność poszkodowanego do pracy lub jego ciężkie położenie materialne, wskazują, że wymagają tego względy

słuszności. Podkreślić należy, że powódka dopuściła się zarzucanego jej czynu stanowiącego występki, a w tej sytuacji nie może być mowy o tym, że względy słuszności przemawiają za przyznaniem odszkodowania na osobie czy zadośćuczynienia osobie naruszającej prawo, zwłaszcza, że w przypadku powódki nie zachodziły pozostałe przesłanki określone w tym przepisie jak np.: niezdolność do pracy. Zasadnie zarzucił również pozwany, że odpowiedzialność na zasadzie art. 417² k.c. nie przewiduje możliwości przyznania odszkodowania za szkodę na mieniu.

Z podanych przyczyn powództwo wniesione i podtrzymane przez powódkę przeciwko Skarbowi Państwa nie mogło zostać uwzględnione.

W zakresie, w jakim powódka cofnęła pozew wobec pozwanego Skarbu Państwa postępowanie na podstawie art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. należało umorzyć, ponieważ cofnięcie pozwu było dopuszczalne w świetle art. 203 § 4 k.p.c.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie świadka K. B. (2), zgłoszony dopiero na ostatnim terminie rozprawy w dniu 23 września 2016 r. Wniosek ten oprócz tego, że był spóźniony – Sąd zobowiązał bowiem wcześniej powódkę, doręczając w dniu 4 sierpnia 2016 r. jednocześnie odpis odpowiedzi na pozew, do zgłoszenia wszystkich wniosków dowodowych w terminie tygodnia pod rygorem pominięcia dowodów zgłoszonych po tym terminie – nie zasługiwał na uwzględnienie, ponieważ to jakie okoliczności doprowadziły do wniesienia przeciwko niej aktu oskarżenia wynikało ze złożonych w sprawie dokumentów, a dla wykazania że powódka przebywała na utrzymaniu rodziców wystarczającym było przesłuchanie samej powódki.

Wobec częściowego cofnięcia pozwu dopiero na terminie ostatniej rozprawy i oddalenia żądania powódki w pozostałej części jest ona stroną przegrywającą sprawę w całości. W tej sytuacji na podstawie art. 203 § 2 zd. 2 k.p.c., zgodnie z którym w przypadku cofnięcia pozwu sąd na żądanie pozwanego zwraca mu od powoda koszty, a nadto na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę ma obowiązek zwrotu stronie wygrywającej kosztów procesu, w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t. z późn. zm) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800) w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U.2013.1150 j.t. z późn. zm.), Sąd zasądził od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej kwotę 7.200 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego. Podkreślić należy, że wysokość zasądzonych kosztów jest wynikiem nie tylko bezzasadnego żądania powódki, ale również jego zgłoszenia w całkowicie nieuzasadnionej wysokości, ponieważ stosownie do wyżej powołanych przepisów wysokość kosztów na rzecz strony wygrywającej proces oblicza się od wysokości zgłoszonego przez stronę powodową żądania, a żądanie zgłoszone przez powódkę w pozwie prowadzić musiało do zasądzenia od niej jako strony przegrywającej proces maksymalnego wynagrodzenia przewidzianego w obowiązujących w niniejszej sprawie przepisach. Wyraźnie podkreślić należy, że zasadą jest zwrot przeciwnikowi kosztów procesu i stosownie do art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2016.623 j.t.) nawet zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. W rozpatrywanej sprawie nie zachodziły przewidziane w art. 102 k.p.c. okoliczności, które uzasadniałyby nieobciążanie powódki tymi kosztami zwłaszcza, że po pierwszej powódka nie znajduje się w tak złej sytuacji dochodowo-majątkowej, jak to przedstawia, a po drugiej utrwalonym w orzecznictwie sądowym jest również stanowisko, że sama zła sytuacja majątkowo-dochodowa nie stanowi wystarczającej podstawy do zwolnienia strony przegrywającej proces od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.